

Висновком до нашого дослідження пропонуємо вислів видатного вченого К. А. Тімірязєва: «Люди, які навчилися ... спостережень і дослідів, набувають здатності ставити запитання і отримувати на них фактичні відповіді, піднявшись на більш високий розумовий і моральний рівень порівняно з тими, хто не пройшов такої школи» [2].

Література:

1. Крутій К. Л., Стеценко І. Б. Природничо-наукова освіта дошкільників: блоково-тематичне планування на засадах інтеграції та методичні поради. Зима-білюснійка. Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2017. 124 с.
2. Українська радянська енциклопедія : у 12 т. / гол. ред. М. П. Бажан ; редкол.: О. К. Антонов та ін. К. : Головна редакція УРЕ, 1974–1985., Том 11, кн. 1., К., 1984, С. 264-265.

Харіна А., студентка магістратури
Науковий керівник: Канарова О. В.,
кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки
та дошкільної освіти
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Запорізька область, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО НАВЧАННЯ

В даний час різко змінилася ситуація розвитку дитинства. Напружена соціальна, економічна, демографічна, екологічна ситуація зумовлює проблему морально-вольової підготовки дітей до навчання в школі. Вступ до школи – це початок нового етапу в житті дитини, входження його в світ знань, нових прав і обов'язків, складних і різноманітних відносин з дорослими і однолітками.

Виховання морально-вольової сфери – важлива умова всебічного виховання особистості дитини. Від того як, буде вихований дошкільник в морально-вольовому відношенні, залежить не тільки його успішне навчання, а й виховання життєвої позиції.

До шести років відбувається оформлення основних елементів морально-вольової дії: дитина здатна поставити мету, прийняти рішення, намітити план дії, виконати його, виявити певне зусилля у разі подолання перешкоди, оцінити результат своєї дії. Але всі ці компоненти морально-вольової дії ще недостатньо розвинені. Так що виділяються цілі не завжди достатньо усвідомлені і стійкі; утримання мети значною мірою визначається складністю завдання, тривалістю його виконання [6, с. 22].

Вже в дошкільному віці виникаючих труднощів, і навіть до того, що вона вирішувати і зовнішніми діями. Це дає підставу вважати, морально-вольові як неавтономними, імпульсивними і бажань [1, с. 12].

На думку Д. Б. Ельконіна до шкільного навчання новотворення. Іншими словами, діяльності, про певний рівень навчальних мотивів, про стання символічних зв'язків у відносинах: узагальнення контролю; про ставлення до навчання «позиція школяра».

Л. С. Віготський вважав, що розвиток дитячої мислительності до розвитку дитячої мислительності провідну роль у навчальному процесі відіграє спілкування з дорослими. Діти вивчають поведінку дорослих поступово починає відокремлювати тим самим історичний. Після оволодіння мислительності і засобом організації навчання.

Виховання морально-вольової сфери у дітей передумовою для успішного учнівський колектив і розвитку дітей.

Морально-вольовою сферою під впливом, хронічною і різноманітними формами розумової праці. Розвинені морально-вольові труднощами, пов'язаними з навчанням.

Головною умовою успішного навчання і свідоме керівництво діями лише тоді, коли розвинені психічного розвитку і вікові новоутворення.

Морально-вольовою сферою виховання від професійного виховання її виховання.

Вже в дошкільному віці дитина виявляється перед необхідністю подолання виникаючих труднощів і підпорядкування своїх дій поставленої мети. Це призводить до того, що вона починає свідомо контролювати себе, керувати своїми внутрішніми і зовнішніми діями, своїми пізнавальними процесами і поведінням у цілому. Це дає підставу вважати, що вже в дошкільному віці виникає воля. Звичайно, морально-вольові дії дітей мають свою специфіку: вони співіснують з діями ненавмисними, імпульсивними, виникаючими під впливом ситуативних почуттів і бажань [1, с. 121].

На думку Д. Б. Ельконіна до розуміння передумов морально-вольової підготовки до шкільного навчання, повинно враховуватися різноманітність підходів – наявність новоутворення закінчився вікового періоду та початкових форм наступного. Іншими словами – мова йде, з одного боку, про сформованість ігрової діяльності, про певний рівень розвитку наочно – образного мислення, загальних пізнавальних мотивів, про співвідношення зорового і смислового поля, про використання символічних засобів, з іншого – про портрет безпосередності у соціальних відносинах; узагальнення переживань, пов'язаних з оцінкою, розвитком самоконтролю; про ставлення дитини до школи, навчання, вчителя, однокласкам, тобто так звана «позиція школяра», за визначенням Л. І. Божович [5, с. 12].

Л. С. Виготський вважав морально-вольове поведіння соціальним, а джерело розвитку дитячої волі убачав у взаєминах дітей з навколишнім світом. При цьому провідну роль у соціальній обумовленості волі відводив його мовному спілкуванню з дорослими. У генетичному плані він розглядав волю як стадію оволодіння власними процесами поведінки. Спочатку дорослі за допомогою слова регулюють поведінку дітей, потім засвоюючи практично зміст вимог дорослих, він поступово починає за допомогою власної мови регулювати свою поведінку, роблячи тим самим істотний крок уперед по шляху морально-вольового розвитку. Після оволодіння мовою слово стає для дітей, не тільки засобом спілкування, але і засобом організації поведінки [2, с. 215].

Виховання морально-вольової готовності до навчання означає створення у дітей передумов для успішного засвоєння навчальної програми і входження в учнівський колектив. Це тривалий і складний процес, метою якого є всебічний розвиток дітей.

Морально-вольова готовність дитини – це витривалість, опірність несприятливим впливам, хороший рівень розвитку рухової сфери, виконання тих дрібних, точних і різноманітних рухів, яких вимагає оволодіння письмом, наявність стійкої розумової працездатності, достатній розвиток культурно-гігієнічних навичок і ін. Розвинені морально-вольові якості дітей допомагають легше справлятися з труднощами, пов'язаними з систематичним навчанням у школі [4, с. 26].

Головною умовою морально-вольової підготовки дітей до навчання цілеспрямоване і свідоме керівництво дорослих – педагогів і батьків. А це, у свою чергу, можливе лише тоді, коли робота з дитиною побудована на яєному розумінні закономірностей психічного розвитку та специфіки наступних вікових етапів, знанні того, які вікові новоутворення є основою подальшого розвитку дітей [4, с. 26].

Морально-вольова підготовка дітей до навчання в школі багато в чому залежить від професійної майстерності педагога, від знання їм психології дитини, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, від розвиваючої предмет-

ного середовища, від правильного методичного керівництва взаємовідносинами дітей, від чіткої організації та різних ігор, від організації активної участі батьків у різних заходах. Якщо будуть дотримані всі умови, то морально-вольова підготовка дітей до навчання буде ефективною.

Завданнями виховання морально-вольових якостей і вирішення їх здійснюється в тісному взаємозв'язку з пізнавальними завданнями: пізнавальний інтерес спонукає дитину до активності, сприяє розвитку допитливості, а вміння виявляти наполегливість, старанність, впливає на якість діяльності, в результаті чого дошкільнята досить міцно засвоюють навчальний матеріал [3, с. 122].

Ми розуміємо, що важливо виховати в дитині допитливість, довільну увагу, потребу в самостійному пошуку відповідей на виникаючі питання. Адже дошкільник, у якого недостатньо сформований інтерес до знань, буде пасивно поводитися на уроці, йому буде важко направити зусилля і волю на виконання завдань, опановувати знаннями, досягати позитивних результатів у навчанні [3, с. 123].

Найважливішим завданням системи дошкільного виховання є всебічний розвиток особистості дитини, виховання навичок навчальної діяльності і в першу чергу вольових проявів, довільності поведінки і підготовка її до навчання. Високі вимоги життя до організації виховання і навчання інтенсифікують пошуки нових, більш ефективних психолого-педагогічних підходів, націлених на приведення методів навчання у відповідність з вимогами життя.

Отже, морально-вольова підготовка дітей до навчання проходить в процесі різної діяльності (образотворчої, ігрової, пізнавальної, трудової, фізкультурної та ін.) і багато в чому залежить від професійної майстерності педагога, від знання їм психології дитини, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, від розвиваючої предметного середовища, від правильного методичного керівництва взаємовідносинами дітей, від чіткої організації та різних ігор, від організації активної участі батьків у різних заходах. Якщо будуть дотримані всі умови, то морально-вольова підготовка дітей до навчання буде ефективною.

Література:

1. Болотіна Л. Р. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л. Р. Болотіна, С. П. Баранов, Т. С. Комарова. – М. : Культура. – 2005. – 240 с.
2. Виготський Л. С. Проблеми загальної психології / Л. С. Виготський // Собр. соч.: У 6 т. – М. : 2003. – Т. 2. – 364 с.
3. Дубровіна І. В. Робоча книга шкільного психолога / І. В. Дубровіна, М. К. Акімова, Є. М. Борисова та ін; під ред. І. В. Дубровіної. – М. : Просвещение. – 2001. – 303 с.
4. Дяченко О. М. Щоденник вихователя: розвиток дітей дошкільного віку / О. М. Дяченко, Т. В. Лаврентьєвої. – М. : 2005. – 89 с.
5. Коломинский Я. Л. Вчителю про психологію дітей шестирічного віку / Я. Л. Коломинский, Е. А. Панько. – М. : Просвещение. – 2008. – 196 с.
6. Конєва О. Б. Психологічна готовність дітей до школи: Навчальний посібник. / О. Б. Конєва – М. : Челябінськ, ЮУГУ. – 2000. – 32 с.